

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN SİBEL ÖZDEMİR'İN 7/35778 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE YANIT**

SORU

Kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyi'nin bir organı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) son açıklanan 2019 ve önceki yıllardaki istatistiklerinde Türkiye ile ilgili ihlal kararlarının çoğunluğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) ifade özgürlüğü maddesi temelinde verilmiştir. Örneğin 2019 istatistiklerinde ifade özgürlüğü maddesi temelinde AİHM önünde en fazla mahkûmiyet alan ülke konumundayız. Toplam 68 ifade özgürlüğü ihlali kararının 35'i Türkiye'ye karşı açılmış davalarda hükmedilmesi çarpıcı ve endişe verici bir durumdur. Verilen her ihlal kararı aynı zamanda ülkemize maddi yükümlülükler de getirmenin yanında, adalet, demokrasi ve temel haklar alanları noktasında ülkemizin Avrupa Birliği (AB) tam üyelik sürecini olumsuz etkilemektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Ülkemizi bağlayıcı olan AİHM'ne ülkemizden bugüne kadar yıllara göre toplam kaç başvuru olmuş, bu başvuruların kaç haklı bulunarak karara bağlanmış ve yine yıllara göre haklı bulunan davalar neticesinde maddi tazminat olarak toplam ne kadar ceza verilmiştir?
- 2) AİHM'in ülkemiz hakkında verdiği hak ihlalleri arasında yıllara göre toplam kaç karar AİHS'nin 10. Maddesinin ihlali temelindedir? Bu davalar hangileridir?
- 3) AİHM kararlarının uygulanmasını denetlemekten sorumlu Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin Türkiye ile ilgili kararları arasında "mahkeme içtihadı oluşturan davalar" hangileridir? Türkiye, bu davalarla ilgili olarak hangi somut adımları atmıştır?
- 4) Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan AB Türkiye Raporlarına yansıyan AİHS'nin ihlali ile ilgili saptamalar konusunda Bakanlık olarak hayata geçirdiğiniz veya girişimde bulunduğunuz somut çalışmalar var mıdır? Örneğin Osman Kavala hakkındaki kesinleşen AİHM kararıyla ilgili Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin, kararın uygulanarak serbest bırakılmasına yönelik saptama ve uyarılarına karşı bugüne kadar somut bir adım atılmamış olunmasının gerekçesi nedir?
- 5) İdamın yeniden getirilmesi tartışmaları konusunda, Türkiye-AB ilişkileri ve Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyeliği bağlamlarında Dışışleri Bakanlığı'nın tutumu nedir?
- 6) AB Türkiye 2019 Raporu ile ilgili olarak, Raporun açıklandığı gün AB Başkanlığı olarak basına açık geniş bir değerlendirme yapılırken, 2020 Raporu için benzer bir değerlendirme toplantısının yapılmamış olmasının gerekçesi nedir?
- 7) AB Türkiye 2020 raporu ile ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilgili Komisyonlarına Bakanlığınızın bir değerlendirme ve bilgilendirme toplantısı yapması gündeminizde midir?

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
(Z-72763276-610-31949194 sayılı yazının ekidir)

YANIT

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından hükümetimize tebliğ edilen, iç hukuk sürecine ilişkin başvuruların takip edilmesi, AİHM kararlarının uygulanması ve hükmedilen tazminatların ödenmesi Adalet Bakanlığı tarafından takip edilmekte olup, AİHM önündeki başvurulara ve ihlal kararlarına ilişkin istatistiklere: <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=reports&c=> internet adresinden ulaşılabilir.

Ülkemizde idam cezası 7 Mayıs 2004 tarihli 5170 sayılı kanun ile anayasadan, 14 Temmuz 2004 tarihli 5218 sayılı kanunla da Türk Ceza Kanunu'ndan çıkarılmıştır.

AB Komisyonu tarafından hazırlanan 2020 Türkiye Raporu'na ilişkin sorularınız, aynı konudaki 7/35863 sayılı soru önergenize verilen yanıtta kapsamlı olarak cevaplanmış olup, TBMM'den ve milletvekillerimizden alınan talepler doğrultusunda Türkiye-AB ilişkilerine dair tüm konularda bilgilendirme ve değerlendirme toplantıları yapılmaya edilecektir.